

Reforma wspólnego europejskiego systemu azylowego (WESA)

wg stanu na 20.03.2017

MATERIAŁY OIDE

6 kwietnia 2016 Komisja przedstawiła założenia reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego (WESA), a w maju i lipcu 2016 projekty aktów prawnych w tym zakresie. W PE i Radzie trwają prace nad projektami Komisji. Rada Europejska wezwała Radę do osiągnięcia konsensu w sprawie polityki azylowej podczas prezydencji maltańskiej, czyli do końca czerwca 2017.

W opracowaniu zebrano dokumenty programowe, projekty aktów prawnych i wybrane publikacje dotyczące wzmocnienia WESA.

Słowa kluczowe: prawo azylu, uchodźca, przyjmowanie cudzoziemców, program unijny, przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości, polityka migracyjna UE

Spis treści

- I. WPROWADZENIE
- II. WYBRANE DOKUMENTY
- III. PROCES LEGISLACYJNY
- IV. WYBRANE STRONY INTERNETOWE
- V. PUBLIKACJE

I. WPROWADZENIE

Masowy napływ imigrantów do Europy ujawnił ograniczenia wspólnego europejskiego systemu azylowego (WESA, ang. *Common European Asylum System, CEAS*)¹, w szczególności tzw. systemu dublińskiego, w którym określono kryteria i mechanizmy ustalania państwa odpowiedzialnego za rozpatrywanie wniosków o udzielenie azylu. Głównym kryterium jest miejsce nielegalnego wjazdu na terytorium UE, co w konsekwencji nieproporcjonalnie obciążało niektóre państwa członkowskie². Pojawił się także problem tzw. „turystyki azylowej”, czyli wtórnych przepływów pomiędzy państwami członkowskimi związanych ze zróżnicowaną długością procedur i warunkami przyjmowania w poszczególnych państwach.

W odpowiedzi na kryzys migracyjny Komisja przyjęła w maju 2015 *Europejski program w zakresie migracji* (por. pkt 2), w którym przedstawiła nowe strategiczne podejście do zarządzania migracją obejmujące m.in. poprawę norm dotyczących warunków przyjmowania i procedur azylowych, w oparciu o nowy system monitorowania i oceny WESA. W kwietniu 2016 Komisja opublikowała komunikat *W kierunku reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego i zwiększenia liczby legalnych sposobów migracji do Europy* (por. pkt 1), w którym zaproponowała wprowadzenie zmian w pięciu priorytetowych obszarach: ustanowienie zrównoważonego i sprawiedliwego systemu ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za osoby ubiegające się o azyl; wzmocnienie systemu Eurodac, uzyskanie większej spójności unijnego systemu azylowego; zapobieganie wtórnym przepływom w UE oraz nadanie nowych uprawnień Europejskiemu Urzędowi Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO). Komisja przedstawiła dwa pakiety projektów aktów prawnych reformujących WESA: pierwszy 4 maja (por. pkt. 15-17), a drugi - 13 lipca 2016 (por. pkt. 11-14). W PE i Radzie trwają prace nad obydwojoma pakietami.

Rada Europejska w grudniu 2016 i w marcu 2017 zwróciła się do Rady z prośbą o wypracowanie konsensu w sprawie unijnej polityki azylowej podczas prezydencji maltańskiej (por. pkt. 3-4).

¹ Patrz Materiały OIDE: *Wspólny europejski system azylowy*, 01.07.2013.

² Aby temu przeciwdziałać, we wrześniu 2015 przyjęto środki o charakterze tymczasowym na rzecz Włoch i Grecji (decyzje Rady (UE) nr 2015/1523 oraz 2015/1601) oraz rozpoczęto prace nad ustanowieniem stałego kryzysowego mechanizmu relokacji dla wszystkich państw członkowskich (COM(2015) 450) – patrz Materiały OIDE: *Program UE dot. migracji i uchodźców*, 31.03.2016.

II. WYBRANE DOKUMENTY

Dokumenty ogólne/programowe

Komisja Europejska

1. [Komunikat Komisji: W kierunku reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego i zwiększenia liczby legalnych sposobów migracji do Europy](#), COM(2016) 197, 6.04.2016
2. [Komunikat Komisji: Europejski program w zakresie migracji](#), COM(2015) 240, 13.05.2015

Rada Europejska

3. [Konkluzje Przewodniczącego Rady Europejskiej \(9 marca 2017\)](#)
4. [Konkluzje Rady Europejskiej \(15 grudnia 2016\)](#)
5. [Konkluzje Rady Europejskiej \(20-21 października 2016\)](#)
6. [Konkluzje Rady Europejskiej \(18–19 lutego 2016\)](#)
7. [Konkluzje Rady Europejskiej \(15 października 2015\)](#)
8. [Konkluzje Rady Europejskiej \(25–26 czerwca 2015\)](#)

Parlament Europejski

9. [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 12 kwietnia 2016 r. w sprawie sytuacji na Morzu Śródziemnym i potrzeby całościowego podejścia UE do problematyki migracji \(2015/2095\(INI\)\)](#)
10. [Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 10 września 2015 r. w sprawie migracji i uchodźców w Europie \(2015/2833\(RSP\)\)](#)

Reforma WESA - projekty aktów prawnych

11. [Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające unijne ramy przesiedleń i zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady \(UE\) nr 516/2014](#), COM(2016) 468
12. [Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające wspólną procedurę ubiegania się o ochronę międzynarodową w Unii i uchylające dyrektywę 2013/32/UE](#), COM(2016) 467
13. [Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpieczeństwa jako osób korzystających z ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony oraz zmieniające dyrektywę Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącą statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi](#), COM(2016) 466
14. [Wniosek Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania osób ubiegających się o ochronę międzynarodową \(wersja przekształcona\)](#), COM(2016) 465
15. [Wniosek ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie ustanowienia systemu Eurodac do porównywania odcisków palców w celu skutecznego stosowania \[rozporządzenia \(UE\) nr 604/2013 w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpieczeństwa\] na potrzeby identyfikowania nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich lub bezpieczeństwa oraz w sprawie występowania o porównanie z danymi Eurodac przez organy ścigania państw członkowskich i Europol na potrzeby ochrony porządku publicznego \(wersja przekształcona\)](#), COM(2016) 272
16. [Wniosek - Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Agencji Unii Europejskiej ds. Azylu i uchylające rozporządzenie \(UE\) nr 439/2010](#), COM(2016) 271

17. [Wniosek Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca \(wersja przekształcona\)](#), COM(2016) 270

III. PROCES LEGISLACYJNY

COM (2016) 468		
Obserwatorium Legislacyjne	EUR-Lex	EDL-S
COM (2016) 467		
Obserwatorium Legislacyjne	EUR-Lex	EDL-S
COM (2016) 466		
Obserwatorium Legislacyjne	EUR-Lex	EDL-S
COM (2016) 465		
Obserwatorium Legislacyjne	EUR-Lex	EDL-S
COM (2016) 272		
Obserwatorium Legislacyjne	EUR-Lex	EDL-S
COM (2016) 271		
Obserwatorium Legislacyjne	EUR-Lex	EDL-S
COM (2016) 270		
Obserwatorium Legislacyjne	EUR-Lex	EDL-S

IV. WYBRANE STRONY INTERNETOWE

18. Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu ([European Asylum Support Office](#), EASO)
 19. Komisja Europejska: [Common European Asylum System](#)

V. PUBLIKACJE

20. [The Common European Asylum System - third reform](#), Fact Sheets on the European Union, 28 February 2017
 21. Szymańska J.: [Perspektywy kompromisu w sprawie reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego](#), „Biuletyn PISM” nr 12 (1454), Polski Instytut Spraw Międzynarodowych, 2 lutego 2017
 22. Karageorgiou E.: [The law and practice of solidarity in the Common European Asylum System: Article 80 TFEU and its added value](#), „European Policy Analysis” iss. 2016:14, Swedish Institute for European Policy Studies, November 2016
 23. Maiani F.: [The Reform of the Dublin III Regulation](#), European Parliament - Directorate General for Internal Policies, June 2016

24. Ivanov D.: [*Towards a reform of the Common European Asylum System*](#), „At a glance”, European Parliamentary Research Service, May 2016
25. Wagner M. i in.: [*The Implementation of the Common European Asylum System*](#), European Parliament: Directorate-General for Internal Policies, 16.05.2016
26. Den Heijer M. i in.: [*Coercion, prohibition, and great expectations: The continuing failure of the Common European Asylum System*](#), „Common Market Law Review” iss. 3, vol. 53 (2016), s. 607
27. Malmersjo G., Remáč M.: [*Regulation 604/2013 \(Dublin Regulation\) and asylum procedures in Europe*](#), „Briefing”, European Parliamentary Research Service, April 2016

Komunikaty prasowe

28. [*Zakończenie reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego: w kierunku skutecznej, sprawiedliwej i humanitarnej polityki azylowej*](#), 13 lipca 2016
29. [*Reforming the Common European Asylum System: Frequently asked questions*](#), 13 July 2016
30. [*W kierunku zrównoważonego i sprawiedliwego wspólnego europejskiego systemu azylowego*](#), 4 maja 2016
31. [*Komisja przedstawia warianty reformy wspólnego europejskiego systemu azylowego oraz rozwijania bezpiecznych i legalnych sposobów migracji do Europy*](#), 6 kwietnia 2016